



Fattigdom i Danmark

Voldsom stigning i den langvarige fattigdom

Antallet af fattige er vokset over en længere årrække. Ser man udelukkende på personer, der har været fattige i mindst tre år i træk, er denne gruppe ligeledes steget meget. Fraregner man studerende fra gruppen er antallet af langvarigt fattige nu på 56.100 personer. Det er en stigning på 21.500 personer siden 2002 svarende til, at antallet af langvarigt fattige er steget med 62 procent.

af Chefanalytiker **Jonas Schytz Juul**

17. juni 2011

Analysens hovedkonklusioner

- Fattigdommen fortsætter med at stige, og i 2009 var der 346.400 fattige i Danmark. Fraregnes studerende var der 234.100 fattige. Det er en stigning på 83.000 personer svarende til 55 pct. i perioden 2002-2009.
- Ser man udelukkende på de langvarigt fattige, er denne gruppe også steget voldsomt. Mens der var godt 60.000 langvarigt fattige i 2002, er gruppen steget til 92.500 personer i 2009.
- Fraregner man studerende fra gruppen er antallet af langvarigt fattige nu på 56.100 personer. Det er en stigning på 21.500 personer siden 2002, svarende til en vækst på 62 pct.

Kontakt

Chefanalytiker

Jonas Schytz Juul

Tlf. 33 55 77 22

Mobil 30 29 11 07

jsj@ae.dk

Kommunikationsmedarbejder

Mikkel Harboe

Tlf. 33 55 77 28

Mobil 28 36 87 50

mh@ae.dk

Voldsom stigning i den langvarige fattigdom

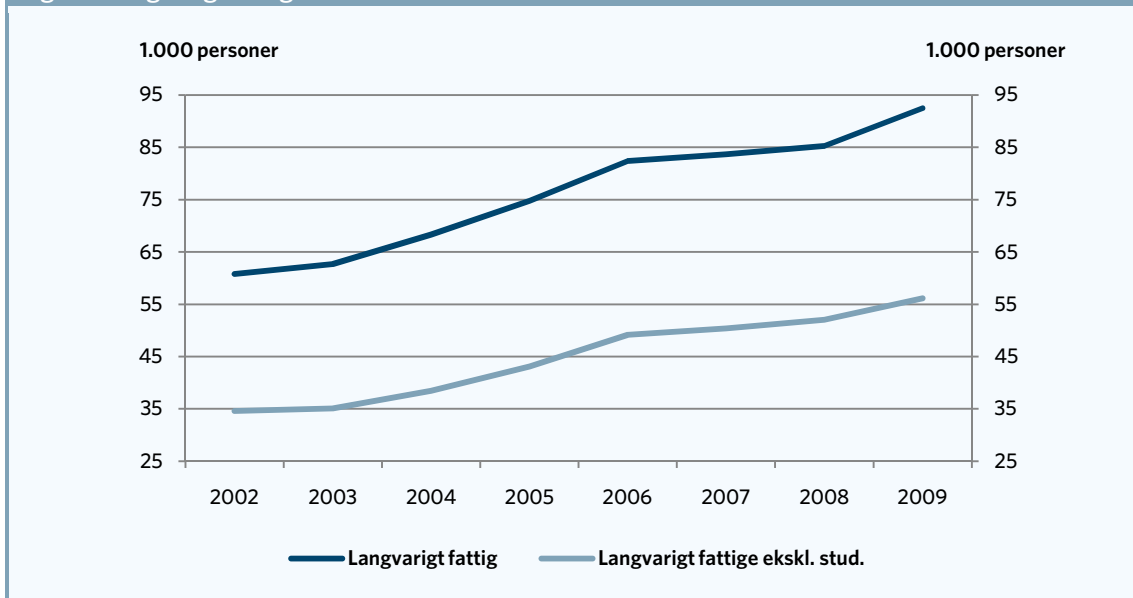
Fattigdommen har igennem en årrække været stigende i Danmark, og de nyeste tal viser, at denne tendens er fortsat. Tal for 2009 viser således, at fattigdommen er steget til næsten 350.000 personer i 2009. Det er en stigning på 108.000 personer svarende til 45 pct. siden 2002.

Når man opgør fattigdom, kan det diskuteres, om studerende skal medregnes i gruppen eller ej. Studerende har ofte en indkomst under fattigdomsgrænsen, mens de studerer, men har omvendt en høj indkomst senere i deres arbejdsliv. Den lave indkomst under uddannelse kan altså ses som en investering, der oftest giver sig udslag i en væsentlig højere indkomst, når studiet er afsluttet. Når man udelader familier, hvor mindst én af forsørgerne er studerende, er der godt 234.000 fattige personer i Danmark. Når de studerende ikke tages med, har der også været en stigning i gruppen af fattige. I løbet af perioden 2002-2009 er gruppen af fattige eksklusive studerende steget med 83.000 personer, eller hvad der svarer til 55 pct¹.

Det er bekymrende nok i sig selv, at antallet fattige fortsætter med at stige. En gruppe af de fattige, som kræver særlig opmærksomhed, er de fattige, som i flere år i træk hænger fast i fattigdommen. Analyser fra bl.a. Vismændene har således vist, at desto flere år man hænger fast i fattigdom, desto sværere er det at komme ud af fattigdommen.

I figur 1 er antallet af personer, som er fattige mindst tre år i træk, vist. Af figuren ses det tydeligt, at stigningen i fattigdommen har haft afsmittende virkning på den langvarige fattigdom, som også er steget siden 2002. Samlet er der nu over 90.000 personer, der har været fattige i mindst tre år i træk, og fraregnes familier, hvor blot en af forsørgerne er studerende, så er der over 55.000 personer i denne gruppe. Kravene for at være en del af denne gruppe er dog meget strikse, og bare en af forsørgerne i et af de seneste tre år har været studerende, så fjernes hele familien fra opgørelsen.

Figur 1. Langvarigt fattige



Anm: Se boks 1.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

¹ Dette er analyseret nærmere i "Fattigdommen fortsætter med at stige", AE, juni 2011, http://ae.dk/files/AE_fattigdommen-stiger-fortsat.pdf

Samlet er antallet af langvarigt fattige steget med over 30.000 personer siden 2002, hvilket svarer til en vækst på 52 pct. Fraregnes familier hvor en af forsørgerne er studerende, så er antallet af langvarigt fattige steget med 21.000 personer svarende til en vækst på 62 pct. siden 2002. Væksten i gruppen af langvarigt fattige er vist i tabel 1.

	2002	2009	Vækst	Relativ vækst
		1.000 personer		Pct.
Langvarigt fattig	60,8	92,5	31,7	52,2
Langvarigt fattige ekskl. stud.	34,6	56,1	21,5	62,1

Anm: Se boks 1.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Niveaumæssigt ligger antallet af langvarigt fattige et stykke under det samlede antal fattige. For langt de fleste af de fattige, som forlader fattigdomsgruppen, er der dog ikke tale om, at de springer fra fattigdom til de højeste indkomstgrupper. Tværtimod er der mange af dem, der forlader fattigdommen, som ligger lige over fattigdomsgrænsen, og derfor ikke bliver indregnet i gruppen af langvarigt fattige.

Opgørelse af fattigdom og fattigdomsgrænse

I analysen er gruppen af fattige afgrænset ved OECD's fattigdomsgrænse, hvor personer med en indkomst under 50 pct. af medianindkomsten betegnes som fattige. For en familie bestående af en enlig person er fattigdomsgrænsen på 101.128 kr. efter skat om året, eller 8.427 kr. om måneden. Det er opgjort efter skat, og beløbet skal dække alle udgifter til fx bolig, mad, forsikringer, tøj, medicin, transport, reparationer, fritid osv. osv.

Indkomsten er opgjort husstandsækvivaleret, således at der tages højde for stordriftsfordele i familien. Med denne definition er fattigdomsgrænsen for en enlig mor med to børn på 195.499 kr. efter skat for hele familien, svarende til 65.166 kr. pr. person i familien. Omregnet til månedsbasis er grænsen for denne familie altså på 5.431 kr. pr. person pr. måned til alle udgifter.

I tabel 2 er fattigdomsgrænsen for forskellige familier vist.

Antal personer i familier	Grænse pr. familie pr. år	Grænse pr. person pr. år	Grænse pr. person pr. måned
		Kr. efter skat	
1 person	101.128	101.128	8.427
2 personer	153.281	76.641	6.387
3 personer	195.499	65.166	5.431
4 personer	232.331	58.083	4.840
5 personer	265.615	53.123	4.427
6 personer	296.321	49.387	4.116

Anm: Se boks 1.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Boks 1. Sådan opgøres fattigdom i analysen

Fattige er defineret som antallet af personer, der har en indkomst, som er mindre end halvdelen af medianindkomsten. Medianindkomsten er den midterste indkomst i indkomstfordelingen. Det vil sige, at der er nøjagtig 50 procent, der har en indkomst, der er højere end medianindkomsten, og nøjagtig 50 procent, der har en indkomst, der er lavere end medianindkomsten. Der benyttes den husstandsækvivalerede disponible indkomst, det vil sige indkomsten efter skat korrigeret for størrelsesfordele i familier med flere familiemedlemmer. Dette er det samme indkomstbegreb, som Finansministeriet benytter i forbindelse med indkomstanalyser. I 2011-priser er fattigdomsgrænsen på 101.128 kr. for en familie bestående af én person. For en familie bestående af to personer er fattigdomsgrænsen på 76.641 kr. pr. person, svarende til 153.281 kr. for hele familien.

Beregninger er foretaget på detaljerede registre fra Danmarks Statistik, og opgørelsen af den disponible indkomst svarer til Danmarks Statistiks definition. Til husstandsækvivalering af indkomster er der benyttet samme metode som Finansministeriet bruger.

Til tidligere analyser af fattigdom har AE benyttet lovmodellens datagrundlag til opgørelse af fattigdom. Ved at skifte til Danmarks Statistiks officielle datagrundlag er der dog mulighed for at få ekstra år koblet på, hvorfor AE har valgt at skifte datagrundlag. Der er givet en mere detaljeret teknisk forklaring af datagrundlaget i papiret "Teknisk baggrundspapir om indkomstdefinitioner og datagrundlag", som kan findes på AE's hjemmeside.